KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 24.4.2008
COM(2008) 224 konč.

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU IN EVROPSKEMU RAČUNSKEMU SODIŠČU

Letno poročilo o finančnem poslovodenju 7.–9. evropskega razvojnega sklada (ERS) v letu 2007

{SEC(2008)518}

KAZALO

1. Uvod ... 3

2. Pomembni dogodki v letu 2007 ... 3

3. Mejniki ... 4

4. Finančno stanje 7.–9. ERS ob koncu leta 2007 ... 5

5. Pravočasno in učinkovito izvajanje programov AKP: uspešnost glede na cilje v letu 2007 ... 5

5.1. Izboljšanje kakovosti, vpliva in trajnosti programov ... 5

5.2. Hitrejše zagotavljanje pomoči ... 9

5.2.1. Vzdrževanje ustaljenega skupnega števila neporavnanih obveznosti ... 10

5.2.2. Enakomerno razporejanje obveznosti preko celega leta (izogibanje kopičenju ob koncu leta) ... 12

5.2.3. Stabex ... 12

5.3. Usklajevanje dejavnosti z drugimi donatorji ... 13

5.4. Zagotavljanje učinkovitega kontrolnega okolja in prevzemanja odgovornosti ... 14

5.5. Izvajanje dejavne kadrovske politike in izboljšanje notranjih postopkov ... 16

1. UVOD

Komisija s tem poročilom izpolnjuje zahtevo po vsakoletnem poročanju o finančnem poslovodenju Evropskega razvojnega sklada (ERS) iz člena 96(2) in drugega stavka člena 102 finančne uredbe v zvezi z 9. ERS[1].

Zneski, uporabljeni za cilje uspešnosti urada EuropeAid in poročanje Odbora za razvojno pomoč pri OECD, izključujejo sprostitev prevzetih obveznosti in naloge za izterjavo, torej so to bruto in ne neto zneski. Podobno so zneski v tem oddelku in v prilogah bruto zneski, če ni navedeno drugače.

2. POMEMBNI DOGODKI V LETU 2007

Leto 2007 je bilo za urad EuropeAid kot upravljavca ERS posebno leto, saj je na njegove dejavnosti v glavnem vplivala potreba, da se prevzamejo obveznosti za vsa sredstva 9. ERS pred koncem leta 2007.

Svet je maja 2005 sklenil, da se morajo za sredstva 9. ERS obveznosti prevzeti do 31. decembra 2007. Ta sklep se imenuje tudi „klavzula o časovni omejitvi veljavnosti“[2]. Izjeme so bile predvidene za sistem Stabex in za odhodke za podporo[3].

Maja 2007 se je Svet ministrov AKP-EU odločil, da bo del sredstev iz rezerve 9. ERS, prvotno namenjenih dolgoročnemu razvoju, dodelil konsolidiranim sredstvom B, programom FLEX znotraj AKP, mirovni pomoči za Afriko in skrbniškemu skladu za infrastrukturo.

Svet je novembra 2007 odobril nadaljnje podaljšanje rokov za sklepe o financiranju v okviru enotnih programskih dokumentov francoskih ČDO in obresti na odobritve ERS[4].

Komisija je leta 2007 sprejela sklepe v okviru končnih pregledov 9. ERS, urad EuropeAid pa je bil pozvan, naj ustrezno ponovno prilagodi dodelitve po državah, regijah in sektorjih.

Komisija je izpolnila vse zahteve, potrebne za izvedbo klavzule o časovni omejitvi veljavnosti, in sicer zlasti naslednje:

(1) zagotovila je sprostitev prevzetih obveznosti za vsa nepotrebna sredstva do konca marca 2007 in omogočila njihovo razpoložljivost za ponovno prevzetje obveznosti do konca leta;

(2) predložila je vse programe za prevzem obveznosti za dodelitve za posamezne države in regije iz sredstev A v mnenje odbora ERS do konca julija 2007;

---

1 UL L 83, 1.4.2003, str. 1.
2 Sklep 2005/446/ES, UL L 247, 18.6.2005, str. 19.
3 Priloga Ib iz Priloge k Sklepu št. 1/2006 Sveta ministrov AKP–ES (UL L 247, 9.9.2006, str. 22).
4 Sklep 2007/792/ES, UL L 320, 6.12.2007, str. 31.

(3) v roku, določenem v klavzuli o časovni omejitvi veljavnosti, je pripravila sklep za nove programe, ki so bili maja 2007 v Sklepu Sveta ministrov AKP-EU določeni kot prednostne naloge.

Tako so se lahko prevzele obveznosti za vsa sredstva 9. ERS do konca leta 2007, razen za francoske ČDO in obresti na odobritve ERS, kakor je predvideno v Sklepu 2007/792/ES. Za sredstva ERS so bile tokrat prvič v celoti prevzete obveznosti pred začetkom veljavnosti naslednjega ERS.

GD za razvoj in odnose z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami je leta 2007 zaključil načrtovanje programov v okviru 10. ERS za 51 dokumentov o državni strategiji / nacionalnih okvirnih programov v znesku 8,7 milijarde EUR, kar pomeni 65 % predvidenih dodelitev za posamezne države. Pričakuje se, da se bo načrtovanje programov za preostale dodelitve zaključilo leta 2008, pri čemer se predvideva, da bo najzgodnejši datum za začetek veljavnosti 10. ERS junija 2008.

3. MEJNIKI

- Finančni cilji za leto 2007 – Komisija je dosegla skoraj vse svoje finančne cilje, pri čemer je presegla svoje cilje za skupne obveznosti in pogodbe. Za sredstva ERS so bile tokrat prvič v celoti prevzete obveznosti pred začetkom veljavnosti naslednjega ERS.

- Plačila ERS so bila rekordna (2,92 milijarde EUR), vendar jih je omejevalo pomanjkanje denarnega toka. Zaradi hitrejšega izplačevanja plačil ERS v zadnjih letih se veča pritisk na države članice, naj pospešijo plačevanje svojih prispevkov. Nekatere države članice že leta 2007, čeprav je bilo to potrebno, niso bile pripravljene zvišati svojih prispevkov in tudi za leto 2008 obstaja tveganje, da denarnega toka ne bo dovolj.

- Notranje kontrole in postopki – ERS še vedno ni vključen v Skupni informacijski sistem Relex („Common Relex Information System“ – CRIS). Poleg tega je bila uvedba sistema ABAC-FED („Accrual-Based Accounting“ – računovodski sistem Komisije na podlagi nastanka poslovnih dogodkov) ponovno odložena do začetka leta 2009.

- Kadrovske zadeve – v skladu z oceno delovne obremenitve urada EuropeAid je bilo leta 2007 na sedežu C urada EuropeAid dodatno pogodbeno zaposlenih 11 oseb. Čeprav je bilo s tem vprašanje pomanjkanja osebja deloma rešeno, delovna obremenitev po osebi v Direktoratu AKP v uradu EuropeAid ostaja visoka v primerjavi z ostalimi geografskimi področji. Delegacije v državah AKP imajo še vedno težave z velikimi kadrovskimi omejitvami.

4. FINANČNO STANJE 7.–9. ERS OB KONCU LETA 2007[5]

V spodnji razpredelnici je prikazano splošno finančno stanje 7.–9. ERS ob koncu leta 2007. Ob koncu leta 2006 je bilo za 3,16 milijarde EUR sredstev, za katere niso bile prevzete obveznosti, medtem ko je bilo takih sredstev ob koncu leta 2007 le 49 milijonov EUR (blizu 0,0001 % dodeljenih sredstev).

Razpredelnica 1: Finančno stanje 7.-9. ERS, konec leta 2007 (v mio EUR)							
Sredstva, dodeljena državam AKP in ČDO (iz ERS)[6]			Sredstva, za katera so bile prevzete obveznosti	Porabljena sredstva	Neporabljena sredstva / neporavnane obveznosti		
7.–8.	9.	7.–9. skupaj			sredstva, za katera obveznosti še niso bile prevzete	neporavnane obveznosti	preostala neporabljena sredstva skupaj
A	b	c (a+b)	D	E	f (c-d)	G (d-e)	h (f+g)
21422,27	15 906,38	37 328,65	37 279,37	26 699,96	49,28	10 579,40	10 628,69

Sredstva v višini 49,28 milijona EUR, za katera obveznosti še niso bile prevzete, pomenijo sredstva, ki so na voljo za financiranje izjem iz klavzule o časovni omejitvi veljavnosti.

5. PRAVOČASNO IN UČINKOVITO IZVAJANJE PROGRAMOV AKP: USPEŠNOST GLEDE NA CILJE V LETU 2007

Cilji urada EuropeAid za ERS so opredeljeni v:

- oddelku o AKP v letnem načrtu upravljanja urada EuropeAid in
- ustreznih glavnih kazalnikih uspešnosti, ki jih je potrdila uprava urada EuropeAid.

Naslednje poglavje pojasnjuje, kako so bili ti cilji doseženi ali preseženi.

5.1. Izboljšanje kakovosti, vpliva in trajnosti programov

– *Pregled vseh programov v fazi opredelitve in v fazi oblikovanja*

Skupine urada EuropeAid za podporo kakovosti (SEPK) ocenijo projekte pred začetkom izvajanja (predhodne ocene). Število predlogov za financiranje iz ERS, ki jih je ocenil SEPK, se je leta 2007 povečalo na 91 % načrtovanih sredstev, za katera so bile prevzete obveznosti v navedenem letu.

---

5 V oddelkih štiri in pet je pri obveznostih in plačilih upoštevan popravek, ki ga je izvedla Komisija leta 2004 pri zneskih plačil Stabex, opravljenih med letoma 2002 in 2004.

6 V celotnem poročilu navedeni zneski vključujejo rizični kapital Evropske investicijske banke (EIB) in z njim povezane subvencionirane obrestne mere iz 7.–8. ERS, ker spadajo ta sredstva v računovodstvo Komisije; izključujejo investicijski sklad EIB, ki se financira iz 9. ERS, ker spada ta sklad v računovodstvo EIB.

Razpredelnica 2: Pregledi predlogov za financiranje iz ERS, ki jih je opravil SEPK, 2007					
Faza projektnega cikla	Kazalnik		2006	2007	Sprememba v % iz enega leta v drugo
opredelitev	pregledani podatkovni listi o opredelitvi	število	*156*	*169*	*8 %*
		vrednost (v mio eur)	*2276*	*1636*	*–28 %*
oblikovanje	pregledani predlogi za financiranje	število	*181*	*272*	*50 %*
		vrednost (v mio eur)	*3094*	*3173*	*3 %*

Projektni predlogi se pregledajo v fazi opredelitve in v fazi oblikovanja. Praviloma zaradi natančne analize v fazi opredelitve v naslednji fazi ni potrebnih več toliko sprememb. Zaradi velikega števila sklepov o financiranju, potrebnih za prevzemanje vseh obveznosti za preostala sredstva 9. ERS, je v letu 2007 precej naraslo število predhodnih ocen v fazi oblikovanja. Delež pregledov v fazi opredelitve se je glede na vrednost posledično zmanjšal: pregledi v začetni fazi opredelitve so bili v nekaterih primerih izvedeni že v prejšnjih letih.

Za vsak predlog, ki ga pregleda SEPK, se uporablja več meril, na podlagi vsakega merila pa se predlogu dodeli pozitivna ali negativna ocena (A/B oziroma C/D). Namen tega sistema je, da se jasno opredelijo slabosti predloga, ki jih je treba izboljšati.

V spodnji razpredelnici je prikazano, da so pregledi SEPK prispevali k izboljšanju kakovosti projektnih predlogov v fazi oblikovanja glede na fazo opredelitve:

Razpredelnica 3: Vpliv SEPK na kakovost projektnih predlogov za ERS, 2006–2007 – v % pozitivnih in negativnih ocen, danih v posamezni pregledovalni fazi				
Vrsta ocene	2006		2007	
	opredelitev	oblikovanje	opredelitev	oblikovanje
pozitivne ocene (a/b)	90	95	92	94
negativne ocene (c/d)	10	5	8	6

Negativne ocene SEPK pomenijo bodisi, da so projektni predlogi odobreni, vendar pod pogojem, da se opravijo določene spremembe, bodisi zavrnjeni, ker jih je treba izboljšati pred ponovno predložitvijo SEPK. Po fazi oblikovanja službe Komisije nadalje izboljšajo predloge, in sicer z upoštevanjem priporočil SEPK pred začetkom izvajanja.

– *Nadaljnje naložbe v proračunsko in sektorsko podporo, kadar je to primerno*

Komisija je leta 2007 odobrila splošno proračunsko podporo v 38 državah v višini 415 milijonov EUR, sektorsko proračunsko podporo pa v 16 državah v višini 259 milijonov EUR. Ti podpori pomenita 11,4 % oziroma 7 % skupnih obveznosti in sta zelo blizu ciljem, zastavljenim na začetku leta (10 % oziroma 7 %).

Razpredelnica 4: Nova splošna proračunska podpora in nova sektorska proračunska podpora, 2007[7] (v mio EUR)						
Vrsta programa	Obveznosti			Plačila		
	2006	2007	sprememba v %	2006	2007	sprememba v %
splošna proračunska podpora	198	415	+109 %	431	455	+5,6 %
sektorska proračunska podpora	414	259	–37 %	207	129	–38 %
Skupaj	**612**	**674**	**+10 %**	**638**	**584**	–8,5 %

Komisija je leta 2007 na področju proračunske podpore:

– objavila smernice o splošni proračunski podpori (januar 2007),

– objavila revidirane smernice o podpori sektorskim programom (julij 2007),

– še naprej izvajala okvirne ocene javne porabe. V ocene PEFA („Public Expenditure and Financial Accountability“) je bilo leta 2007 vključenih dodatnih 15 držav AKP, s čimer se je skupno število ocenjevanih držav povečalo na 54,

– začela izvajati dve študiji – prva se ukvarja s spremljanjem porabe variabilnih tranš pri dejavnostih proračunske podpore, druga pa z ocenjevanjem skladnosti med oceno upravljanja javnih financ in podporo reformam upravljanja javnih financ,

– preskusila uporabo v rezultate usmerjenega spremljanja pri sektorskih programih, vključno s tistimi, ki so prejemniki proračunske podpore,

– začela razvijati enotno metodologijo za ocenjevanje dejavnosti proračunske podpore, ki izhaja iz skupne ocene proračunske podpore, izvedene leta 2006.

– *Spremljanje*

Leta 2007 se je spremljalo 544 tekočih dejavnosti, v okviru katerih so se v 77 državah AKP in ČDO izvajali nacionalni in regionalni projekti (s svojimi posebnimi nacionalnimi komponentami). Pri tem je bilo izdelanih 600 poročil o spremljanju. Skupni proračun spremljanih dejavnosti je znašal 5 959 milijonov EUR, od katerih je bilo 5 551 milijonov EUR financiranih iz ERS in 408 milijonov EUR iz proračuna ES v državah AKP.

V rezultate usmerjeno spremljanje je pokazalo, da je bilo sodelovanje ES z državami AKP leta 2007 precej uspešno, saj je bila po merilih v rezultate usmerjenega spremljanja (glede na ustreznost oblikovanja, učinkovitost, uspešnost, vpliv in trajnost) splošna povprečna ocena 2,66, pri čemer je ciljni parameter za projekte, ki potekajo v skladu z načrti, 2,5.

Poleg tega se je pri 49 projektih, katerih dejavnosti so se zaključile pred 12–24 meseci izvajalo naknadno spremljanje. Po ugotovitvah tega spremljanja, ki se upoštevajo pri oblikovanju prihodnjih programov, so bili projekti ocenjeni s splošno oceno 2,58 in z oceno 2,6 glede na uspešnost, vpliv in ustreznost oblikovanja projektov. Obe oceni sta nad ciljnim parametrom, tj. 2,5.

[7] Podatki, uporabljeni v tej razpredelnici, so začasni.

– *Vrednotenje*

Komisija je leta 2007 zaključila 3 geografska vrednotenja, ki so zajemala pomoč ES državam AKP (Mozambik, Južnoafriška razvojna skupnost („Southern Africa Development Community“ – SADC) in pacifiška regija), in eno tematsko vrednotenje (razvoj kmetijstva in podeželja), ki je zajemalo države AKP in druge države. Glavna priporočila teh vrednotenj so povzeta spodaj:

- nacionalna strategija za Mozambik: strateška vloga koordiniranja, ki jo mora imeti EU v pravosodnem sektorju; večja podpora, ki jo mora zagotavljati „predvidenemu modelu“ demokratične decentralizacije; nadaljnji ukrepi za povečanje deleža splošne proračunske podpore in sektorske proračunske podpore in podpora mozambiški vladi pri pripravi nacionalne politike za razvoj zmogljivosti,

- regionalna strategija za regijo SADC: prizadevanja za usklajevanje regionalnih in nacionalnih okvirnih programov, prizadevanja za usmerjanje sredstev na podlagi postopkov držav prejemnic; zagotavljanje sredstev za pomoč SADC pri razvijanju lastnih postopkov; ustanovitev rednih srečanj regionalnih delegacij za reševanje regionalnih vprašanj in povečanje podpore za večjo vlogo SADC pri pospeševanju in koordinaciji,

- regionalna strategija za AKP države v pacifiški regiji: okrepitev dialoga o politikah; povečanje prizadevanj za pomoč pacifiški regiji pri obravnavanju vprašanj okoljskega upravljanja in upravljanja naravnih virov; izboljšanje povezav med regionalno in nacionalno ravnjo; jasnejša povezava med sporazumi o prispevkih in njihovimi rezultati ter izboljšanje nadaljnjih ukrepov in spremljanja,

- tematsko vrednotenje sodelovanja ES na področju razvoja kmetijstva in podeželja: ponovna opredelitev strategije in prednostnih nalog v kmetijskem sektorju; usmerjenost strategije h konceptu usklajenega upravljanja podeželskega prostora na področju razvoja podeželja; dajanje prednosti sektorskim pristopom in prizadevanje za sektorsko proračunsko podporo, ko je to mogoče; proučitev učinkov izravnalnih ukrepov, ki so bili uvedeni, da bi ublažili posledice reforme SKP v državah AKP; izvedba okoljske strateške presoje na ravni dokumenta o državni strategiji, kakor je predvideno v Direktivi 2001/42.

Leta 2007 so bila zaključena samo 3 geografska vrednotenja, ki so se nanašala na države AKP, medtem ko je bilo leta 2006 opravljenih 7 takih vrednotenj. Enota za vrednotenje v uradu EuropeAid izvaja vrednotenja tako za regijo AKP (GD za razvoj in odnose z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami) kot tudi za regije, ki zajemajo druge države (GD za zunanje odnose), poleg tega pa še tematska in sektorska vrednotenja, ki pogosto zadevajo obe navedeni vrsti regij, zato lahko število opravljenih vrednotenj od leta do leta niha.

Jasno je, da postopki sektorskih in tematskih vrednotenj trajajo dlje od enega leta, in nič nenavadnega ni, da število opravljenih vrednotenj od leta do leta niha, odvisno od datuma začetka vrednotenja in zahtevnosti postopka.

5.2. Hitrejše zagotavljanje pomoči

Kakor leta 2006 je ERS tudi leta 2007 dosegel skoraj vse finančne cilje.

Stanje se lahko prikaže na naslednji način:

Razpredelnica 5: Ključni zneski, ki kažejo uspešnost ERS, 2003–2007 (v mio EUR)							
	2003	*2004*	*2005*	*2006*	*2007*		
					cilj	*realizacija*	
Skupne obveznosti	3 769	2 648	3 511	3 408	3 450	3 636	105 %
Posamezne obveznosti	3 062	3 038	3 057	3 654	3 500	3 816	109 %
Plačila	2 345	2 464	2 544	2 826	3 005	2 920	93 %

Obveznosti

Kakor je bilo navedeno v oddelku 2 zgoraj, je bil za ERS leta 2007 glavni izziv, da se do konca leta 2007 prevzamejo obveznosti za vsa razpoložljiva sredstva (9. ERS in prenosi iz prejšnjih ERS). Ta velikopotezni cilj je bil dosežen in prvič v zgodovini ERS so bile pred začetkom veljavnosti naslednjega ERS obveznosti prevzete za vsa razpoložljiva sredstva. Obveznosti so v letu 2007 znašale **3 636 milijonov EUR**, s čimer je bil presežen cilj **3 450 milijonov EUR**, vključno z zneski, za katere so se obveznosti sprostile, a so bile do konca leta 2007 spet prevzete.

Pogodbe

Pogodbe so v letu 2007 bistveno presegle ciljni znesek v višini **3 500 milijonov EUR** in dosegle **3 816 milijonov EUR**, kar je za ERS nov rekord in posledica stalnih prizadevanj v letu 2007, da bi se izvajanje projektov pospešilo.

Cilji, opredeljeni v okviru kazalnikov urada EuropeAid in ki jih mora doseči ERS glede na ravni sklenjenih pogodb, so prikazani v naslednji razpredelnici:

Sklenjene pogodbe (v %)	Cilji 2007	Stanje na dan 31. decembra 2007
Obveznosti 2003	97 %	96 %
Obveznosti 2004	95 %	97 %
Obveznosti 2005	80 %	72 %
Obveznosti 2006	59 %	65 %
Obveznosti 2007	27 %	30 %

Da bi se sklepanje pogodb pospešilo, finančna uredba v zvezi z 9. ERS[8] predvideva uporabo pravila „D+3“, tj. posamezne pravne obveznosti je treba skleniti najpozneje tri leta od datuma, ko je Komisija prevzela ustrezno finančno obveznost. Zgornja razpredelnica prikazuje to stanje, pri čemer se preostale posamezne obveznosti v letih 2003 in 2004 večinoma nanašajo na odobritve, določene za končne revizije in vrednotenja ali rezerve za nepredvidene dogodke.

Plačila

[8] UL L 83, 1.4.2003, str. 1.

Plačila ERS so dosegla znesek **2 920 milijonov EUR**, kar je najvišji znesek, ki je bil kadar koli izplačan (npr. leta 2006 so znašala plačila 2 826 milijonov EUR, leta 2005 pa 2 544 milijonov EUR).

Prvotni cilj za leto 2007 za plačila **(3 136 milijonov EUR)** je bil v okviru oktobrskega sporočila Svetu popravljen navzdol na **3 005 milijonov EUR**, med drugim zaradi upoštevanja dejstva, da so bila načrtovana plačila, kot sta 100 milijonov EUR za močno zadolžene revne države („Heavily Indebted Poor Countries“ – HIPC) in 40 milijonov EUR za skrbniški sklad za infrastrukturo EU-Afrika, odložena do leta 2008 zaradi nepravočasnega izpolnjevanja pogojev za izplačevanje ter tudi pričakovanj, da bodo ob koncu leta težave s pomanjkanjem denarnega toka. Dejanska plačila so dosegla 2 920 milijonov EUR in bi bila višja za skoraj 200 milijonov EUR, če ne bi bilo pomanjkanja denarnega toka.

Od leta 1990 so se skupne obveznosti in plačila postopoma povečevali, kar kaže na hitrejše izvajanje:

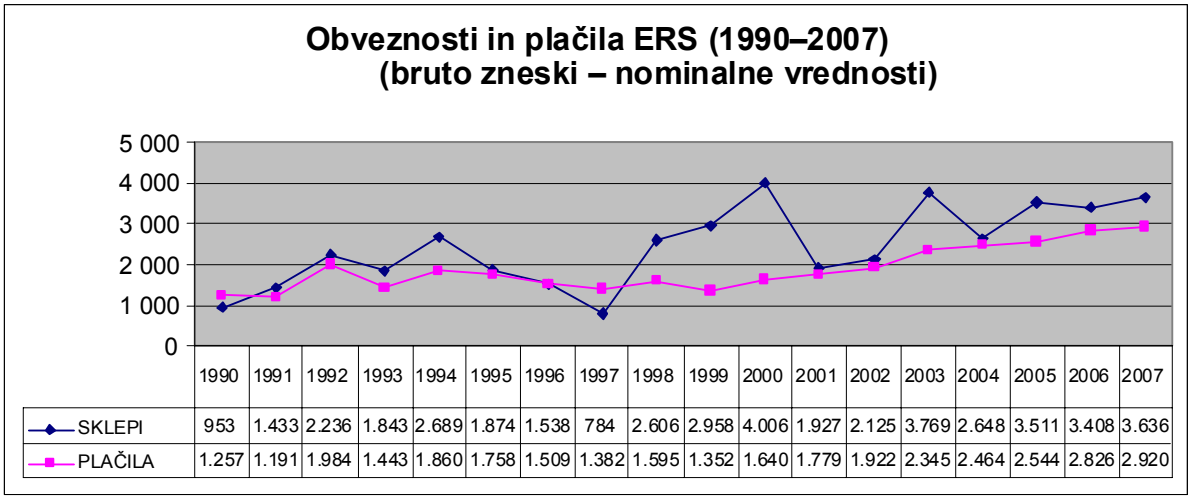

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKLEPI	953	1.433	2.236	1.843	2.689	1.874	1.538	784	2.606	2.958	4.006	1.927	2.125	3.769	2.648	3.511	3.408	3.636
PLAČILA	1.257	1.191	1.984	1.443	1.860	1.758	1.509	1.382	1.595	1.352	1.640	1.779	1.922	2.345	2.464	2.544	2.826	2.920

– *Vzdrževanje ustaljenega števila neporavnanih obveznosti („Reste à liquider“ – RAL) z osredotočanjem na pogodbe ter stare in mirujoče obveznosti*

5.2.1. Vzdrževanje ustaljenega skupnega števila neporavnanih obveznosti

Neporavnane obveznosti je treba izplačati v skladu s pravili dobrega finančnega poslovodenja. Komisija skrbno spremlja skupno število neporavnanih obveznosti.

Leta 2007 so se neporavnane obveznosti povečale z 10 281 milijonov EUR na 10 579 milijonov EUR (+2,9 %). Povečanje neporavnanih obveznosti na dan 1. januarja 2007 je pojasnjeno z naslednjo razpredelnico:

Neporavnane obveznosti na dan 1. 1. 2007 skupaj	10 281
Prištejejo se nove skupne obveznosti v letu 2007	3 636
Odštejejo se sprostitve za prevzete obveznosti	464
Odštejejo se plačila iz leta 2007	2 920
Prištejejo se nalogi za izterjavo	45
Neporavnane obveznosti na dan 31. 12. 2007 skupaj	10 579

Kakor kaže zgornja razpredelnica, je na povečanje skupnih neporavnanih obveznosti pomembno vplivala visoka raven skupnih obveznosti v letu 2007 (po izteku roka iz klavzule o časovni omejitvi veljavnosti konec leta 2007).

– Osredotočanje na izvajanje starih in mirujočih obveznosti

Prizadevanja iz prejšnjih let, da bi pospešili izvajanje projektov, še naprej dajejo dobre rezultate.

Povprečno obdobje, potrebno za izvedbo projektov – izmerjeno kot razmerje med neporavnanimi obveznostmi in letnimi plačili – se je med letoma 2001 in 2007 na primer skrajšalo za 25 %:

Razpredelnica 6: Povprečno št. let za izvedbo projektov (razmerje med neporavnanimi obveznostmi in letnimi plačili)						
2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
4,96	4,5	4,2	4,0	4,1	3,6	3,6

Komisija v skladu s pristopom za ustalitev skupnega števila neporavnanih obveznosti skrbno spremlja stare in mirujoče neporavnane obveznosti, kakor je opredeljeno v nadaljevanju:

Razpredelnica 7: Razvoj starih in mirujočih neporavnanih obveznosti, 2006–2007					
Kazalnik		Saldo (v mio EUR)			Opomba
naziv	opredelitev	31. 12. 2006	31. 12. 2007		
			cilj	realizacija	
stare neporavnane obveznosti	sredstva, za katera so bile obveznosti prevzete več kot 5 let nazaj in še vedno niso bila porabljena	822	860	903	Cilj za stare neporavnane obveznosti je bil praktično dosežen.
mirujoče neporavnane obveznosti	sredstva, za katera so bile obveznosti prevzete več kot 2 leti nazaj, a zanje niso bile niti sklenjene pogodbe, niti niso bila porabljena	276	250	100	Mirujoče neporavnane obveznosti so se leta 2007 zmanjšale za več kot 60 %.

Konec leta 2006 je vsota starih in mirujočih neporavnanih obveznosti znašala 1 098 milijonov EUR, konec leta 2007 pa 1 003 milijone EUR, kar pomeni zmanjšanje za okoli 10 %.

Komisija si je še posebej prizadevala, da bi pravočasno sprostila vse neporavnane obveznosti, ki niso bile več potrebne, in za njih spet prevzela obveznosti do konca leta 2007. Zato je določila cilj za sprostitev obveznosti, ki ga je bilo treba izpolniti konec marca 2007. Ta velikopotezni cilj je bil presežen.

Naslednja razpredelnica prikazuje dosežke v letih 2006 in 2007.

Razpredelnica 8: Sprostitev prevzetih obveznosti za ERS, 1. 1. 2006 do 31. 3. 2007

Kazalnik	Opredelitev	Znesek (v mio EUR)		
			2007	
		2006	cilj (do 31. 3. 2007)	realizacija (do 31. 3. 2007)
Sprostitev prevzetih obveznosti	*sredstva, za katera so bile obveznosti prevzete, a niso bila porabljena in so zdaj sproščena za nove programe*	*689*	*391*	*464*

V prilogah 1 in 4 iz delovnega dokumenta služb Komisije so podrobno razčlenjena neporabljena sredstva od leta 2003, skupni zneski za sprostitve prevzetih obveznosti in nalogi za izterjavo ter ustrezni bruto in neto zneski obveznosti in plačil.

5.2.2. *Enakomerno razporejanje obveznosti preko celega leta (izogibanje kopičenju ob koncu leta)*

Kljub večjemu številu sprejetih sklepov zaradi prevzemanja vseh obveznosti za 9. ERS, je bilo enako kot prejšnje leto pred koncem septembra prevzetih 58 % skupnih obveznosti ERS.

5.2.3. *Stabex*[9]

Komisija je leta 2007 še naprej izvajala akcijski načrt za Stabex, v skladu s katerim se potrjujejo novi okviri medsebojnih obveznosti („Frameworks of Mutual Obligation“ – FMO), da bi se lahko neporabljena sredstva namenila novim programom, prilagojenim današnjim potrebam, pri tem pa namerava vse okvire medsebojnih obveznosti podpisati do konca leta 2008. Naslednja razpredelnica prikazuje začasno stanje sredstev STABEX, ki jih upravlja Komisija, z dne 31. decembra 2007.

Razpredelnica 9: Stanje sredstev STABEX v letih 2006 in 2007 (v EUR)

	2006	2007
Razpoložljiva sredstva skupaj (sporazumi o prenosu in obresti)	2 703 475 370	2 741 845 131
Podpisani okviri medsebojnih obveznosti	2 546 769 644	2 656 264 965
Sredstva, za katera je še treba podpisati okvir medsebojnih obveznosti (do 31. 12. 2008)	156 708 847	85 580 166
Sredstva, namenjena novim programom	2 065 612 214	2 154 826 786
Varnostni računi (treba jih je izplačati do 31. 12. 2010)	191 602 109	99 609 288

[9] Stabex je bil finančni instrument, ki ga je uvedla Konvencija iz Loméja (členi 186–212), namenjen pa je stabilizaciji prihodkov od izvoza v državah AKP. Sporazum iz Cotonouja je Stabex zamenjal z novim instrumentom, imenovanim Flex.

Po členu 211 Sporazuma o spremembi Četrte loméjske konvencije morajo nacionalni odredbodajalci držav AKP, ki prejemajo sredstva STABEX, predložiti letno poročilo o finančnem upravljanju sredstev STABEX. Ko smo zaključevali to poročilo, še vedno nismo prejeli nekaterih poročil za leto 2007. Zato bomo podrobnejše poročilo o izvrševanju sredstev STABEX za leto 2007 pripravili po prejemu in opravljeni analizi vseh podatkov.

5.3. Usklajevanje dejavnosti z drugimi donatorji

– *Sektorsko osredotočanje ERS*

Razčlenitev porabe sredstev ERS leta 2007 po sektorjih je prikazana v naslednji razpredelnici:

Razpredelnica 10: Obveznosti in plačila ERS, kakor jih je opredelil Odbor za razvojno pomoč pri OECD, 2007 (v mio EUR) (*)				
Sektor	**Obveznosti**		**Plačila**	
	v mio EUR	**v % skupnega zneska**	**v mio EUR**	**v % skupnega zneska**
izobraževanje, zdravje, voda, osnovni sanitarno-zdravstveni pogoji	1 247	36 %	852	31 %
promet, komunikacije, energetika	751	22 %	799	28 %
kmetijstvo, ribištvo, trgovina, industrija, turizem	373	11 %	274	10 %
okolje, druga medsektorska vprašanja	324	9 %	156	5 %
pomoč v blagu in splošna podpora za programe (**)	461	13 %	557	19 %
odpis dolga	23	1 %	–	0 %
drugo, vključno s pomočjo pri obnovi	261	7 %	134	5 %
upravni stroški	50	1 %	61	2 %
Skupaj	**3 489**	**100 %**	**2 833**	**100 %**

* Začasne številke
Dvostranski in večstranski tokovi URP in UP
Podatki o mirovni pomoči niso vključeni: obveznosti znašajo 147 milijonov EUR, plačila pa 86 milijonov EUR
** pomoč v blagu in splošna podpora za programe

	Obveznosti (v mio EUR)	V % skupnega zneska	Plačila (v mio EUR)	V % skupnega zneska
Od tega splošna proračunska podpora	415	12 %	455	16 %
Od tega pomoč v hrani / programi za varnost preskrbe s hrano in sredstva stabex	46	1 %	136	4 %
Skupaj	461	13 %	557[10]	19 %

– *Financiranje prek mednarodnih organizacij*

[10] Ta znesek vključuje številke za Stabex in pomoč v hrani, za razliko od številke plačil (455 milijonov EUR) iz razpredelnice 4 pa ni vključenih nadomestil za izgube, odpisa dolga in pomoči v nujnih primerih.

Pogodbe z organizacijami v okviru ZN in skupino Svetovne banke so leta 2007 znašale 432 milijonov EUR, kar je bilo 11,3 % skupnega zneska sklenjenih pogodb za navedeno leto. Ta odstotek kaže, da je bilo število sklenjenih pogodb v obdobju 2005–2007 bolj ali manj ustaljeno.

Leta 2007 je Komisija sklenila pogodbe za:

- 226 milijonov EUR s Svetovno banko, od katerih je bilo 150 milijonov EUR porabljenih za zaščito osnovnih storitev v Etiopiji, kar vključuje izvajanje osnovnih storitev na področju osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja, zdravstva, kmetijstva, naravnih virov in vode s strani podnacionalnih vlad, pri čemer se spodbuja in izboljšuje preglednost izvajanja storitev in prevzemanja odgovornosti za njih,
- 205 milijonov EUR z organizacijami v okviru ZN, natančneje za 71,5 milijona EUR z UNICEF-om, 47,6 milijona EUR z UNDP-om (Programom ZN za razvoj) ter 11,7 milijona EUR s FAO-m.

Na začetku leta 2007 je bil z organizacijami v okviru ZN dosežen dogovor o skupnih smernicah za poročanje, ki bi se morale uporabljati za pogodbe, ki se že izvajajo.

V Prilogi 5 delovnega dokumenta služb Komisije so navedeni podrobni zneski o pogodbah iz leta 2007 ter plačila in zneski, ki jih je še treba plačati različnim agencijam ZN in Svetovni banki.

5.4. Zagotavljanje učinkovitega kontrolnega okolja in prevzemanja odgovornosti

– *Pozorno spremljanje transakcij z uporabo vzorcev*

Kontrolne dejavnosti urada EuropeAid temeljijo na finančnih uredbah, ki se uporabljata za proračun in ERS. Naš cilj je uravnotežen kontrolni sistem, ki omogoča doseganje ciljev v smislu zakonitosti, pravilnosti in dobrega finančnega poslovodenja. Osnovni mehanizem za zagotavljanje zanesljivosti glede zakonitosti in pravilnosti so kontrole, ki se izvajajo pri vsaki transakciji, preden je odobrena. Predhodne kontrole so pomembne, ker preprečujejo napake, odpravljajo potrebo po naknadnih popravnih ukrepih in obravnavajo tako finančne kot tudi operativne vidike transakcij.

Osnovni kontrolni mehanizem vključuje tudi naknadne kontrole in dodatne revizije.

Po strukturnih spremembah, izvedenih leta 2005, in metodoloških izpopolnitvah iz leta 2006 se sistem naknadnih kontrol leta 2007 ni več spreminjal. Leto 2007 je bilo leto utrjevanja prejšnjih sprememb.

Naš cilj je izvajanje naknadnih kontrol na 1 % transakcij urada EuropeAid (plačila, izterjave in obračunavanje predfinanciranja za ERS in proračun skupaj), pri tem pa je treba upoštevati minimalne mejne vrednosti za absolutno število transakcij, ki jih je treba preveriti. Namen proučevanja vsake transakcije je odkrivanje sistemskih težav ter odkrivanje in popravljanje vseh finančnih nepravilnosti, zaradi katerih se lahko izplača, izterja ali obračuna preveč ali premalo.

Izmed 18 718 osnovnih transakcij jih je bilo za izvajanje kontrol izbrano 142 (0,75 % celotne številke) v vrednosti 961 027 683 EUR, kontrole pa naj bi bile za vse vzorčne

transakcije končane do konca aprila 2008, kar kaže, da je celotno število napak razmeroma nizko in da nimajo velikega finančnega učinka.

Razpredelnica 11: Naknadne kontrole transakcij leta 2007 (ERS in proračun) – stanje februarja 2008		
	Št. transakcij	V % vseh transakcij
Transakcije skupaj	18718	100 %
Transakcije, za katere so bile načrtovane kontrole	142	0,75 %
– kontrole že opravljene (transakcije v obdobju januar–oktober 2007)	119	0,63 %
– kontrole, ki naj bi bile opravljene do konca aprila 2008 (transakcije v obdobju julij–december 2007)	23	0,12 %

Poleg tega je Komisija:

- opravila naknadne kontrole 26 transakcij, ki jih je odredbodajalec izvedel kljub pridržkom finančnega preverjevalca, od tega se jih je 11 nanašalo na plačila, ostale pa na vprašanja v zvezi s pogodbami ali naročili. Ta izjemni postopek je bil leta 2007 manj pogosto uporabljen kot leta 2006 (39 transakcij),

- na kraju samem pregledala transakcije in notranje kontrole na treh delegacijah AKP, določenih na podlagi analize tveganja. Letos se proučuje mandat teh misij, da bi bila usklajenost med sedeži boljša. Običajno so predvidene 4 misije preverjanja. V letu 2007 so bile izvedene 3 od 4 misij, in sicer v Angoli, Zairu in Gvineji Bissau.

– *Letni revizijski načrti*

Letni revizijski načrt je določen na podlagi ocene tveganja, za njegovo izvajanje pa je odgovorna zadevna služba na sedežu in v delegacijah. Cilj načrta je zagotoviti drugo raven zanesljivosti, ki bi dopolnjevala prvo raven obveznih revizij. Revizije so zato popolnoma vključene v celotni cikel upravljanja projekta.

Da bi urad EuropeAid okrepil osrednje spremljanje revizijskih dejavnosti, izvede analizo revizijskih poročil, ki so zaključena med letom in se nanašajo na revizije, vključene v letni revizijski načrt. Glavne ugotovitve za leto 2007 so dokaj zanesljivo pokazale, da so bila na splošno sredstva porabljena v skladu s pogoji iz sporazuma ter da so notranje kontrole omogočale preprečevanje in odpravo napak, nepravilnosti in goljufij.

Ker se revizijska poročila tako razlikujejo, jih je bilo težko primerjati. Standardiziran pravilnik, ki ga je urad EuropeAid objavil septembra 2007, bo odpravil te razlike in izboljšal kakovost poročil (ker so v pravilniku navedeni posebni cilji z nalogami, ki jih je treba opraviti) ter olajšal primerjavo med njimi (imela bodo skupno podlago).

– *Skladnost s štirimi stebri*

Izvedena je bila analiza skladnosti postopkov mednarodnih organizacij in mednarodno sprejetih standardov za Svetovno banko in dvanajst organizacij ZN (UNDP, SZO, FAO, UNHCR UNFPA, WFP, UNMAS, UNCTAD, UNRWA, UNICEF, IFAD in UNOPS) ter za druge mednarodne organizacije, vključno z regionalnimi organizacijami držav AKP. Analize ZN vključujejo več kot 97 % prispevkov urada EuropeAid tem organizacijam, ki so podpisnice okvirnega

finančnega in upravnega sporazuma („Financial and Administrative Framework Agreement“ – FAFA).

Rezultati te analize so zadovoljivi in kažejo, da organizacije na splošno upoštevajo standarde, določene za štiri merila iz člena 53d finančne uredbe, ki se uporablja za splošni proračun (računovodstvo, revizija, notranja kontrola, javna naročila). Kadar so analize pokazale, da določene regionalne organizacije držav AKP v celoti ne izpolnjujejo zahtevanih standardov, so bili sporazumi s temi subjekti pred podpisom ustrezno spremenjeni.

5.5. Izvajanje dejavne kadrovske politike in izboljšanje notranjih postopkov

– *Izvajanje dejavne kadrovske politike*

V skladu z oceno delovne obremenitve urada EuropeAid je bilo na njegovem sedežu leta 2007 dodatno pogodbeno zaposlenih 11 oseb. Čeprav je bilo s tem vprašanje pomanjkanja osebja deloma rešeno, delovna obremenitev po osebi v Direktoratu C ostaja visoka. Delegacije v državah AKP imajo še vedno težave z velikimi kadrovskimi omejitvami.

Razpredelnica 12: Stopnja prostih delovnih mest na uradu EuropeAid: sedež, tj. direktorat AKP, in delegacije AKP, 2006–2007

Lokacija	Vrsta osebja	Stopnja prostih delovnih mest ob koncu leta	
		2006	2007
delegacije AKP	uradniki	7 %	4 %
	drugo osebje	9 %	10 %
sedež (direktorat AKP)	uradniki	0 %	2,6 %
	drugo osebje	1 %	4,4 %

Zaradi menjave osebja je konec leta na voljo več prostih delovnih mest, ki so večinoma zapolnjena na podlagi sprotnih postopkov zaposlovanja.

– *Nadaljnji razvoj informacijskih sistemov in izboljšanje računovodskih sistemov*

Da bi se spoprijeli z nenehnimi težavami pri dokončni vključitvi ERS v skupni informacijski sistem Relex in računovodski sistem Komisije na podlagi nastanka poslovnih dogodkov, je bil sprejet poseben akcijski načrt, po katerem bi morala oba sistema polno delovati ob začetku izvajanja ERS v letu 2009. Pospešilo se je izvajanje vseh modulov, načrtovana so usposabljanja in pričakuje se, da bo sistem polno deloval kmalu po zaključku računov za leto 2008.